

§ 1 Justerades protokollet för den 2 innevarande månad.

§ 2 Föredrogs, men bordlades åter konstitutionsutskottets betänkanden nr 1-4, socialförsäkringsutskottets betänkande nr 1, kulturutskottets betänkanden nr 1-3, jordbruksutskottets betänkande nr 3, näringsutskottets betänkanden nr 1 och 2 samt inrikesutskottets betänkanden nr 8 och 9.

§ 3 Interpellation nr 37 ang. företagsdemokratin i de statliga företagen

Ordet lämnades på begäran till

Herr LÖVENBORG (vpk), som yttrade:

Herr talman! När det gäller utvecklandet av företagsdemokratin är det naturligt att blickarna i hög grad riktas mot den statliga företagssektorn. Där bör en progressiv utveckling gå lättast och snabbast. Men allt tyder på att det också inom statsdriftens ram finns ett motstånd som i hög grad motverkar demokratiseringssträvandena. Det blev alla på det klara med i samband med LKAB-strejken 1969-1970, vilken ju i mycket hög grad var en vredesyttning mot reaktionära synsätt och auktoritära metoder som användes av arbetsledningen mot de arbetande. Avslöjandet av de 31 teserna visade exempelvis hur man hyllade knektmentalitet och kadaverdisciplin på bekostnad av företagsdemokrati och sunda relationer.

Vi som är för ett utvecklande av statsdriften har med beklagande och olust bevittnat dessa yttringar av en reaktionär arbetsköparfilosofi och gjort allt för att bekämpa dem. De förstör statsdriftens anseende och ger motståndarna på högerkanten argument i den politiska kampen. Det bör vara lättare att riva bort alla gamla och förlegade principer i statsföretagen än i andra företag, men det går otillåtligt trögt. Den "islossning" som borde ha kommit efter LKAB-strejken har i stort sett uteblivit. Det anser inte bara anställda vid företagen utan också experter i den tillsatta företagsdemokratidelegationen. Deras reaktion skildras bl. a. i Aftonbladet den 30 januari 1973, där en av dessa experter framhåller att "motståndet mot verkligt personalinflytande är kompakt".

I samband med en radiointervju den 7 februari i år förklarade verkstadsklubbens ordförande vid det statliga Uddevallavarvet att försöken med s. k. fördjupad företagsdemokrati "inte har förändrat ett dugg i maktbalansen". Han förklarade också att arbetsledningen är lika suverän som förr i sitt beslutsfattande.

Dessa yttranden avslöjar inga hemligheter. Det finns "bromsklotsar" i toppen på de statliga företagen som inskränker sig till att låta den uttalade målsättningen om ökad företagsdemokrati vara enbart en läpparnas bekännelse och som i själva verket motarbetar demokratis-

ringssträvandena i företagen.

Däremot har de kollektivanställdas aktivitet i många fall varit imponerande. Så har exempelvis fackföreningarna inom LKAB:s verksamhetsområde utarbetat ett mycket ambitiöst och genomtänkt program för företagsdemokrati. Programmet bär realismens prägel och skulle, om det fick tillämpas, kunna bli riktninggivande för sundare och bättre relationer i statsföretagen. Men aktiviteten från de anställda har hittills icke rönt det öde den är värd, och de betydande resultaten lyser ännu med sin frånvaro. Uppmärksammade avhopp av funktionärer och experter som velat bana väg för ökad företagsdemokrati har skett. Vid samtal såväl med fackföreningsfunktionärer som med fackföreningsfolk ges ofta vittnesbörd om de stora svårigheter som föreligger att nå verkliga framsteg i strävandena att utveckla företagsdemokratien.

Företagsdemokratidelegationen tillsattes av regeringen 1968. Enligt direktiven skulle delegationen pröva försök med fördjupad företagsdemokrati i några företag, jämsides med att demokratiseringssträvandena skulle befrämjas i andra statsföretag. Vid LKAB har det som nämnts gått trögt med demokratiseringsprocessen, och uttalanden från arbetarhåll såväl som från experter, vilka varit direkt engagerade i företagsdemokratidelegationens arbete, tyder på stora svårigheter också inom andra statsföretag.

Mot bakgrund av det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr industriministern få ställa följande fråga:

Har statsrådet uppmärksammat de svårigheter som råder när det gäller att utveckla företagsdemokrati i de statliga företagen, och ämnar statsrådet i anledning därav vidta några speciella åtgärder?

Denna anhållan bordlades.

§ 4 Anmäldes och bordlades följande motioner:

Nr 1578 av herr *Hallgren m. fl.*

avlämnad i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:8 angående godkännande av 1970 års europeiska överenskommelse om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter, m. m.

Nr 1579 av herr *Grebäck m. fl.*

Nr 1580 av herr *Hedin m. fl.*

avlämnade i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:9 angående skydd för fiske med fast redskap, m. m.

Nr 1581 av herrar *Lidgard och Winberg*

Nr 1582 av herr *Tobé m. fl.*

avlämnade i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:11 med förslag till lag om ändring i lagen (1971:531) om ändring i vattenlagen (1918:523)

Nr 1583 av herrar *Brundin och Magnusson* i Borås

avlämnad i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:12 med förslag till lag om 1972 års allmänna företagsräkning

§ 5 Meddelande ang. enkel fråga

Nr 22

Tisdagen den
13 februari 1973

Meddelades att följande enkla fråga denna dag framstälts, nämligen av

Nr 79 Herr *Werner* i Malmö (m) till herr jordbruksministern om bevarande av bokskogsbeståndet i de sydliga landskapen:

Vilka åtgärder ämnar statsrådet vidtaga för att bevara bokskogen i de sydliga landskapen t. ex. i Skåne och Halland?

§ 6 Kammaren åtskildes kl. 16.03.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert